



Gökçeyaka (Yeşilova-Burdur) Düz Dokumaları

Gökçeyaka (Yeşilova-Burdur) Flat Weaves

ÖZET

Burdur ve çevresinde sürdürdüğümüz yörenin düz dokumalarının tespiti araştırmasının bir parçası olan bu çalışmada Burdur Yeşilova ilçesi Gökçeyaka köyü örnekleri incelenmiştir. Bu amaçla yörede dokumacılık yapmış ve halen bu ürünleri saklayan aileler ziyaret edilmiştir. Tespit edilen 5 tanesi namazlağı, 3 tanesi divan örtüsü, 2 tanesi yer yaygısı (yörede haba/aba deniliyor), 2 tane beşik örtüsü (haba), 2 tanesi düz kilim, 2 tane yolluk, 1 duvar kilimi ve 1 heybe olmak üzere toplam 18 düz dokuma örneği incelenmiştir.

Dokumalar genel olarak değerlendirildiğinde, yörenin kendine has kompozisyon ve tasarım özellikleri ile karakteristik düz dokumaların yapıldığı bir merkez olduğu gözlenmiştir. Yörük yaşamının bir parçası olan ürünlerin günlük yaşamsal ihtiyaçlara yönelik olarak dokunduğu ancak günümüzde dokumacılığın yapılmadığı gözlenmiştir. Bu nedenle yöredeki özgün dokumaların, sadece yakın yerleşim birimlerinde tanındığı ve yaygınlaşmadığı gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gökçeyaka, Sarıkeçili Yörükleri, Kilim, Motif, Tasarım

ABSTRACT

In this study, which is a part of the research to determine the plain weaves of the region we drive in and around Burdur, the samples of Gökçeyaka village in Burdur Yeşilova district were examined. For this purpose, families who were weaving in the region and still keep these products were visited. A total of 18 were identified, including 5 prayer rugs, 3 sofa covers, 2 floor mats (called haba/aba in the region), 2 cradle covers (haba), 2 flat rugs, 2 runners, 1 wall rug and 1 saddlebag. plain weaving sample was examined.

It has been observed that the weavings are evaluated in general, and that the region creates a center where characteristic plain weavings are made with its unique composition and design features. It has been observed that the products that are a part of the nomadic life are woven for daily life needs, but weaving is not done today. For this reason, it has been observed that the original weavings in the region are only known and not widespread in the nearby settlements.

Keywords: Gökçeyaka, Sarıkeçili Yoruks, Rug, Motif, Design

GİRİŞ

Düz dokuma yaygılar Orta Asya'dan günümüze kadar, Türk kültürü ve yaşamının önemli parçalarından biri olmuştur. Bunlar kilim, cicim, sumak ve zili olarak tanımlanmaktadır. Bu tarzın en önemli ve yaygın ürününün kilim olmasından dolayı, bazı yörelerde genel olarak düz dokumalara kilim denilmektedir (Onur ve Akpınar, 2011:85; Deniz, 1991:109). Benzer bir tanımlamada bulunan Soysaldı (2018:438) kilim terimi ile yere yayılan havsız yaygıların tümü ifade etmekte ve Orta Asya ve Balkanlar da da aynı şekliyle kullanılmakta olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer araştırmacı Burdur yöresinde yaptığı çalışmasında genel olarak Türk dokuma kültürünü, yer yaygısı, heybe, torba, çuval, mafraş gibi zengin ürün çeşitliliğine sahip olduğunu ifade ederek, bu bağlamda "ölümlük-dirimlik" dokumaları bu başlık altında değerlendirmektedir (Güven, 2022:171).

Ülkemizde genel olarak düz dokumaların halıya göre daha hafif olmasından dolayı daha çok tercih edildiğini ve köy hayatında heybe, torba, alaçuvallı (çeyiz çuvalı), un çuvalı gibi taşıma amaçlı kullanıldığını yine sedir örtüsü (divan), duvar süsü, kapı perdesi, yüklük ve yastık gibi amaçlarla dokunduklarını belirtmektedir. Yine seccâde ya da namazlağı denilen ibadet amaçlı kullanılan çadır da aynı kapsamda değerlendirilmektedir Soysaldı (2018:438).

Geleneksel düz dokumalarımız üzerine yapılmış bir çok çalışma vardır. Bunlardan Acar, (1982); Karahan, (1996); Akpınarlı, (1997); Ürer, (1997); Onuk vd. (1998); Atlıhan, (1999); Akpınarlı, (2000); Deniz, (2000); Bayraktaroğlu, (2005); Erbek, (2002); Hidayetoğlu, 2007; Soysaldı, (2009); Akan vd. (2010); Onuk ve Akpınarlı, (2011); Ölmez ve Etikan, (2013); Eroğlu, (2013); Kodal ve Genç (2019); Ortaç ve Gürsoy (2002); Şahin, (2021)'in eserleri en başta yer almaktadır.

Düz dokumalar Ülkemiz genelinde geçmiş yıllarda çok yoğun olarak dokunmaktaydılar. Çok özgün ve güzel örnekler verilmiş olmalarından dolayı dünyanın pek çok ülkesinde değişik yaşam alanlarını ve koleksiyonları süslemektedir. Ancak son yıllarda üretiminin çok az olması nedeniyle, bu değerimizin ancak geçmiş yıllardaki dokunmuş örneklerini görmek olasıdır. Bu yüzden geleneksel halıcılığımız gibi, geleneksel düz dokumalarımızın da üretilmesine yönelik olarak pozitif bir ayrımcılığın zorunlu olduğuna inanılmaktadır.

Ayşe Yıldırım¹

How to Cite This Article

Yıldırım, A. (2023). "Gökçeyaka (Yeşilova-Burdur) Düz Dokumaları", Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences, 9(68):3497-3509. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/JOSH.AS.72307>

Arrival: 05 July 2023

Published: 30 September 2023

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

¹ Öğr. Gör., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Emin Gülmez Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu, Tasarım Bölümü, Burdur, Türkiye

BULGULAR

Burdur ve çevresinde sürdürülen düz dokumaların tespiti araştırmasının bir parçası olan bu çalışmada Burdur Yeşilova ilçesi Gökçeyaka köyü örnekleri incelenmiştir. Bu amaçla yörede dokumacılık yapmış ve halen bu ürünleri saklayan aileler ziyaret edilmiştir. Tespit edilen; 5 tanesi namazlağı, 3 tanesi divan örtüsü, 2 tanesi yer yaygısı (yörede haba/aba deniliyor), 2 tane beşik örtüsü (haba), 2 tanesi düz kilim, 2 tane yolluk, 1 duvar kilimi ve 1 heybe olmak üzere toplam 18 düz dokuma örneği incelenmiştir. Bunlar:

1. Kıl Çözüğü haba: Yörede kırk kıvrım adı verilen cicim dokuma yer yaygısı olarak kullanılmaktadır. Eşkenar dörtgenler ve kıvrım motifleriyle ayrılan zeminlerde koçboynuzu ve göz motifleri kullanılarak desen oluşturulmuştur. Kıvrım motifleriyle zeminden ayrılan bordürlerde eli belinde ve su yolu motifleri kullanılmıştır (Tablo 1, Şekil 1).

Tablo 1. Kıl Çözüğü habaya ait bilgi fişi

Türü: Cicim Dokuma	Dokuyan: Nezihe Kaya
Yöresel Adı: Haba, kırk kıvrım yer yaygısı	Sahibi: Ayşe Akın
Tespit edilen Yer: Gökçeyaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1972
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 164x340
Çözüğü: Kıl	Atkı: Yün, yanış ipi de yün
Kullanılan Renkler: Turuncu, sarı, yeşil, bordo, siyah ve beyaz	
Kullanılan Motifler: Koçboynuzu, göz, eli belinde, sıçan dişi, su yolu, sığır sidiği	



Şekil 1. Kıl Çözüğü haba

Dokumanın kurgusunda motiflerin simetrik şekilde tekrar edilmesiyle denge oluşturulmuştur. Göze ilk çarpan açık mavi zeminli alanlardaki turuncu koçboynuzu motifleridir. Sıcak değer olan turuncu alanlar öne çıkarak sıcak soğuk kontrastında egemen noktayı oluştururken açık değer olan beyaz alanlar da frekansının yüksekliğiyle turuncu alanlarla yarışmaktadır. Yeşil renkli alanlar ve tamamlayıcısı olan bordo alanlar tamamlayıcı kontrast ilişkisinde bir yapı oluşturmaktadır (Şekil 1).

2. Kıl Çözüğü Haba:

Tablo 2. Kıl Çözüğü habaya ait bilgi fişi

Türü: Cicim Dokuma	Dokuyan: Nezihe Kaya
Yöresel Adı: Göklü, Haba , yer yaygısı	Sahibi: Ayşe Akın
Tespit edilen Yer: Gökçe yaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1971
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 186x316
Çözüğü: Kıl	Atkı: Yün, yanış ipleri yün ve orlon
Kullanılan Renkler: Turuncu, sarı bordo, yeşil, mavi, açık mavi, siyah ve beyaz	
Kullanılan Motifler: Koçboynuzu, göz, eli belinde, sığır sidiği, sıçan dişi, kıvrım, su yolu	

Yörede kırk kıvrım ya da göklü adı verilen cicim dokuma yer yaygısı olarak kullanılmaktadır. Eşkenar dörtgenler ve kıvrım motifleriyle ayrılan zeminlerde koçboynuzu ve göz motifleri kullanılarak desen oluşturulmuştur. Kıvrım motifleriyle çevrelenen desenin başlangıç ve bitiş eteklerinde eli belinde, sıçan dişi ve sığır sidiği motifleri kullanılmıştır (Tablo 2).



Şekil 2. Kıl Çözüğü haba

Dokumanın kurgusunda motiflerin simetrik şekilde tekrar edilmesiyle denge oluşturulmuştur. Göze ilk çarpan açık mavi zeminli alanlardaki turuncu pıtrak motifleridir. Sıcak değer olan turuncu alanlar öne çıkarak sıcak soğuk kontrastında egemen noktayı oluştururken açık değer olan beyaz alanlar da frekansının yüksekliğiyle turuncu alanlarla yarışmaktadır. Yeşil renkli alanlar ve tamamlayıcısı olan bordo alanlar tamamlayıcı kontrast ilişkisinde bir yapı oluşturmaktadır (Şekil 2).

3.Turna Katarı Beşik Habası: Yörede turna katarı beşik habası (beşik örtüsü) olarak bilinmektedir. Sadece seccade ölçüsünde değil çok farklı boyutlarda ve literatürde çapraz zili olarak tanımlanan teknikte dokunmaktadır. Bu dokuma yer yaygısı olarak da kullanılmaktadır. Turna katarı motiflerinin oluşturduğu zemin deseni, çengel, eli belinde, göz, yâr yâre küstü ve sığır sidiği motiflerinin yer aldığı, yörede başlangıç ya da bitiş eteği denilen kısımla kompozisyon tamamlanmaktadır (Tablo 3)

Tablo 3. Turna Katarı Beşik Habasına ait bilgi fişi

Türü: Çapraz zili	Dokuyan: Nezihe Kaya
Yöresel Adı: Göklü, Haba Kilim, yer yaygısı	Sahibi: Ayşe Akın
Tespit edilen Yer: Gökçe yaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1971
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 129X206
Çözüğü: Yün	Atkı: Yün, yanış ipi yün ve orlon
Kullanılan Renkler: Yeşil, bordo, mavi, kırmızı, siyah, beyaz	
Kullanılan Motifler: Turna Katarı, göz ya da gözcük, sığır sidiği, eli belinde, göz, yâr yâre küstü, çengel, pıtrak	



Şekil 3. Turna Katarı Beşik Habası

Dokumanın kurgusuna bakıldığında; soğuk değerli mavi ve yeşil renkli turna katarı motiflerinin, sıcak değere sahip bordo turna katarı motiflerinin gölgesinde kaldığı görülmektedir. Yeşil-kırmızı zıtlığı tamamlayıcı kontrast yapısını işaret etmektedir. Mavi ve yeşil turna katarı motiflerinin kapladığı alanların oranı ise miktar kontrastı yapısına uygunluk göstermektedir. Bu bağlamda bordo alanların zeminde öne çıkmakta olduğu görülmektedir. Ancak dokumanın tamamında sıcak değere sahip kırmızı renkli motifler deseni çevrelerken frekansının yüksek olmasıyla öne çıkmaya çalışarak hemen algılanmaktadır. Egemenlik ilişkisi açık koyu kontrastına da uygunluk göstermektedir.

4.Düz Kilim: Dokumanın deseni bordo renkli zemin içine yörede top, gül, göl, ya da farda gülü denilen motifin üçlü şekilde altı sıra dokumanın boyuna yerleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Desen saç bağı motifleriyle çevrelenmiştir. Dokumanın başlangıç ve bitiş yerlerinde farklı renkli şeritler üzerine su yolu, çengel ve yörede guynaştırma denilen motifler kullanılmıştır (Tablo 4).

Tablo 4. Düz Kilime ait bilgi fişi

Türü: Düz dokuma	Dokuyan: Nezihe Kaya
Yöresel Adı: Toplu, Haba Kilim, yer yaygısı	Sahibi: Ayşe Akın
Tespit edilen Yer: Gökçe yaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1971
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 172x347
Çözüğü: Pamuk	Atkı: Yün
Kullanılan Renkler: Bordo, yeşil, mavi, sarı, siyah,	
Kullanılan Motifler: Top, gül (farda gülü ya da göl), yılan (çengel) guynaştırma, saç bağı,	



Şekil 4. Düz Kilim

Dokumanın kurgusuna bakıldığında göl motifinde kullanılan turuncu alanların sıcak soğuk renk kontrastı ilişkisinde egemen noktayı oluşturduğu görülmektedir. Bordo zeminde göl motifli yeşil alanlar ışık kuvveti etkileriyle tamamlayıcı kontrast yapıya uygunluk göstermektedir. Soğuk değer olan mavi alanlara karşın sıcak değer olan sarı renkli alanlar frekansının yüksekliğiyle öne çıkmakta ve sıcak soğuk kontrastı ilişkisinde kurguyu dengelemektedir (Şekil 4).

5. Düz Kilim: En çok dokunan düz yaygılardan olan (yörede top yada gül olarakda bilinmektedir) göl motifli kilimin deseni; bordo zemin üzerindeki farklı renkteki göl motifleriyle, merkezde yer alan yeşil zemine yerleştirilen göl motiflerinin tarak motifleriyle çevrenmesinden oluşmaktadır. Kompozisyon düz dokuma kilimlere özgü bir şekilde yarım saç bağı motifleriyle tamamlanmaktadır. Kilim dokumanın başlangıç ve bitiş yerlerinde yöredeki adıyla elli kollu motifleri, yılan ve guynaştırma motifleri yer almaktadır (Tablo 5).

Tablo 5. Düz Kilime ait bilgi fişi

Türü: Düz dokuma	Dokuyan: Nezihe Kaya
Yöresel Adı: Toplu Kilim	Sahibi: Ayşe Akın
Tespit edilen Yer: Gökçe yaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1971
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 176x365
Çözüğü: Pamuk	Atkı: Yün
Kullanılan Renkler: Yeşil, turuncu, mavi, bordo sarı, beyaz, siyah, kırmızı	
Kullanılan Motifler: Tarak (parmak), yılan, elli kollu, saç bağı, guynaştırma.	



Şekil 5. Düz Kilim

Dokumada sıcak soğuk renklerin egemen olmaya çalışması kurgunun yapılanmasını sağlamaktadır. Sıcak değerli turuncu göl motifleri frekansının yüksekliği ile öne çıkmaya çalışmaktadır. Bordo zemin ile tamamlayıcısı yeşil motifli alanlar yüzeydeki etki oranlarıyla tamamlayıcı kontrast yapısına uygunluk göstermektedir. Ancak daha az yer kaplamasına rağmen açık değerli beyaz tarak motifleri frekansının yüksek olmasıyla daha çok yer kaplayan kırmızı alanlarla yarışmakta ve egemen noktayı oluşturmaktadır. Dolayısıyla egemenlik ilişkisi açık koyu kontrastı içinde yapılandırılmaktadır (Şekil 5).

6. Divan Örtüsü: Sarı keçili yörüklerinin yaygın olarak dokudukları ve örtü olarak kullanmayı daha çok tercih ettikleri bir dokumadır. Maket divan sedir olarak adlandırılan yüksek oturma yerlerinde kullanılmaktadır. Yörede başlangıç ve bitiş yeri denilen dokumanın alt ve üst kısımlarında yine yörede guynaştırma olarak bilinen motif

kullanılmıştır. Dokumanın asıl desenini farklı renkli zemine sahip, yine farklı renkteki ejder motifleri oluşturmaktadır (Tablo 6).

Tablo 6. Divan Örtüsüne ait bilgi fişi

Türü: Düz dokuma	Dokuyan: Nezihe Kaya
Yöresel Adı: Maket örtüsü	Sahibi: Ayşe Akın
Tespit edilen Yer: Gökçeyaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1971
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 101x178
Çözü: Yün	Atkı: Yün
Kullanılan Motifler: Koç boynuzu , ejder, guynaştırma, kurt ağzı	
Kullanılan Renkler: Sarı, mavi, yeşil, kırmızı, turuncu, açık mavi, açık yeşil, Pembe, siyah ve beyaz	
	
	
	

Şekil 6. Divan Örtüsü

Dokumada sıcak ve soğuk değeli renklerin egemenlik yarışı var gibi görülse de koyu değer olan siyah koç boynuzu motifleri frekansının yüksekliğiyle öne çıkarak egemen noktayı oluşturmaktadır. Dolayısıyla dokumanın kurgusunda egemenlik ilişkisi açık koyu kontrastına uygun yapıdadır. Ayrıca yüzeyde sıcak değer olmasıyla daha etkili olan turuncu renkli alanların daha çok yer kaplayan mavi alanlara oranı da miktar kontrastına işaret etmektedir (Şekil 6).

7. Turna Katarı Namazlağı: Yörede turna gateri namazlağı olarak bilinen seccade boyutundaki dokuma literatürde çapraz zili denilen teknikle dokunmuştur. Sarı keçili yörüklerinin en özgün dokumalarından biri olan, namazlağıda turna gateri motifleri mihrap olarak da yön gösterdiği için ayrı bir öneme sahiptir. Göz motifiyle dolgulanmış çengel motifleriyle çevrelenmiş desen; yörede başlangıç ve bitiş eteği denilen kısımları, eli belinde, göz, yar yâre küstü ve sığır sidiği motifleriyle süslenmiştir (Tablo 7).

Tablo 7. Turna Katarı NAMazalağına ait bilgi fişi

Türü: Çapraz zili	Dokuyan: Nezihe Kaya
Yöresel Adı: Durna gateri namazlağı	Sahibi: Ayşe Akın
Tespit edilen Yer: Gökçeyaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1971
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 97x133
Çözü: Yün	Atkı: Yün Yanış ipi yün ve orlon
Kullanılan Renkler: Kırmızı, bordo, yeşil, mavi, açık mavi, sarı, pembe, beyaz, siyah	
Kullanılan Motifler: Turna Katarı, çengel, eli belinde, göz, yar yâre küstü	



Şekil 7. Turna Katarı Namazlağı

Dokumanın genelinde soğuk olarak nitelendirilen mor ve yeşil turna gateri motiflerinin, kırmızı ve bordo turna gateri motifleriyle simetrik bir denge oluşturdukları görülmektedir. Eşit ışık kuvvetiyle yan yana getirilmiş kırmızı yeşil zıtlığının ve mor sarı zıtlığının varlığı tamamlayıcı renk kontrastına uygunluk göstermektedir. Mor alanların ise miktar kontrastına işaret ettiği gözlenmektedir. Ancak daha az yer kaplayan sıcak değer olan kırmızı turna gateri motifli alanlar frekansının yüksek olmasıyla öne çıkarak egemen noktayı oluşturmaktadır. Dolayısıyla kurgunun egemenlik ilişkisi açık koyu kontrastı ile yapılandırılmaktadır.

8. Kilim Namazlağı: Yörede taraklı namazlağı olarak bilinen dokumanın literatürde el, parmak olarak da bilinen tarak motifiyle oluşturulan mihrap kısmından dolayı bu ismi almaktadır. Dokumanın ortasında dört adet göl motifli tarak motifli mihrabın içine yerleştirilerek mihrap deseni oluşturulmuştur. Kırmızı renkli zemin deseni mihrap dışına karşılıklı ve simetrik bir şekilde dokunan toplam on adet yörede top, gül adlarıyla da anılan göl motifleriyle oluşturulmuştur. Saç bağı motifleri karşılıklı kenarlarda, yörede guynaştırma denilen motif ise dokumanın başlangıç ve bitiş eteği kısımlarında kullanılarak kompozisyon tamamlanmıştır.

Dokumada genel kurgunun üç kısımdan oluştuğu görülmektedir. İlk olarak koyu değer olan kırmızı renkli zeminde açık değer olan beyazın kapladığı alanın az olmasına karşın frekansının yüksekliğiyle öne çıkma çabası daha büyük alanlar olan kırmızı alanlar ile yarıştığı dikkati çekmektedir ve açık koyu kontrastı ilişkisinde egemen noktayı oluşturmaktadır (Tablo 8).

Tablo 8. Kilim Namazlağı it bilgi fişi

Türü: Düz dokuma	Dokuyan: Nezihe Kaya
Yöresel Adı: Taraklı Namazlağı	Sahibi: Ayşe Akın
Tespit edilen Yer: Gökçe yaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1971
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 93x133
Çözgü: Yün	Atkı: Yün
Kullanılan Renkler: Bordo, yeşil, mavi, kırmızı, sarı, siyah, beyaz	
Kullanılan Motifler: El, tarak, gül (göl), saç bağı, guynaştırma	



Şekil 8. Kilim Namazlağı

İkinci olarak yüzeydeki etkilerinin sahip oldukları ışık kuvvetiyle dengelenen kırmızı ve yeşil alanların tamamlayıcı kontrastı yapısına uygunluğu söz konusudur. Son olarak kenarlarda ve göl motiflerinde kullanılan sıcak değerli sarının gücünün soğuk kontrastı ilişkisinde egemen noktayı oluşturduğuna işaret etmektedir (Şekil 8).

9. Kilim Namazlağı: Yörede namazlağı olarak kullanılan, çok renkli ve zengin motifli oluşuyla duvar süsü olarak da kullanımı tercih edilen dokumanın zemin kompozisyonu tarak el ve parmak motifleriyle ayrılmış dikey şeritler içine farda (yörede yarım farda, farda, göl, gül adı verilmektedir), parmak, bukağı, kurtağı, motiflerinin simetrik

olarak yerleştirilmesiyle oluşturulmaktadır. Karşılıklı kenarların bukağı ve saç bağı motifleriyle süslediği dokumanın başlangıç ve bitiş eteklerinde ise parmak ve guynaştırma motifleri bulunmaktadır (Tablo 9).

Tablo 9. Kilim Namazlağına ait bilgi fişi

Türü: Düz dokuma	Dokuyan: Nezihe Kaya
Yöresel Adı: Namazlağı, Duvar süsü	Sahibi: Ayşe Akın
Tespit edilen Yer: Gökçe yaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1971
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 112x156
Çözüğü: Yün	Atkı: Yün
Kullanılan Renkler: Kırmızı, yeşil, mavi, sarı, bordo, pembe, beyaz açık mavi siyah	
Kullanılan Motifler: Guynaştırma, parmak, saç bağı bukağı, kurtağzı, bıçkı, yarım farda çengel, tarak	



Şekil 9. Kilim Namazlağı

Dokumanın genel kurgusunun zemin ve kenarlarda farklı şekillerde yapılandığı görülmektedir. İlk olarak hem zemin hem de desen kenar suyu olarak kullanılan açık değerli beyaz alanların frekansının yüksek olmasıyla öne çıktığını ve egemen noktayı oluşturduğu gözlemlenmektedir. Yeşil ve kırmızı alanların zıtlığı yüzeyde aynı etki gücüne sahip olmalarıyla tamamlayıcı kontrast ilişkine uygunluk göstermektedir. Koyu değerli siyah alanlara karşın mavi alanların varlığı da miktar kontrastına işaret etmektedir. Dolayısıyla dokumanın tasarım kurgusunu belirleyen unsurlardan birisi açık koyu kontrastlıdır. Yani egemen nokta (vurgu) açık koyu değerler üzerinden belirlenmektedir (Şekil 9).

10. Heybe: Eşya, çeyiz, yiyecek vb. şeyleri taşıma amacıyla dokunmuş askılı heybenin iki gözü de aynı motiflerle desenlendirilmiştir. Beyaz zemin guynaştırma motifleriyle çevrelenerek bukağı, kurtağzı çengel yarım göl ve parmak motifleri tarak desenini oluşturmuştur (Tablo 10).

Tablo 10. Heybeye ait bilgi fişi

Türü: Düz dokuma	Dokuyan: Nezihe Kaya
Yöresel Adı: Taraklı Heybe	Sahibi: Ayşe Akın
Tespit edilen Yer: Gökçe yaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1971
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 48x52- 43- 47x51
Çözüğü: Yün	Atkı: Yün
Kullanılan Renkler: Kırmızı, bordo, koyu mavi, yeşil, sarı, beyaz	
Kullanılan Motifler: Tarak ya da parmak, kurt ağzı, çengel ya da yılan, bukağı, yarım farda ya da top (göl), guynaştırma	



Şekil 10. Heybe

Heybe dokumanın tasarım kurgusu göz kısımlarında ve askılık kısımlarında farklılık göstermektedir. Gözün ilk algıladığı beyaz zeminli tarak motifidir. Açık değer olan beyaz alanlar frekansının yüksekliğiyle, koyu değer olan bordo motif alanlarıyla yarışmakta ve egemen noktayı oluşturmaktadır. Dolayısıyla egemenlik ilişkisi açık koyu kontrastı ile yapılandırılmaktadır. Ayrıca daha geniş alana sahip yeşil alanlara karşın, çengel motifli mavi alanların varlığı miktar kontrastına uygunluk göstermektedir. Heybe dokumanın askılık kısmında ana renkler olan sarı kırmızı ve mavinin varlığı ise birbirleriyle olan ilişkilerinin yüzeyde güçlü bir etki yaratmasından dolayı yalın kontrastına uygun bir kurgunun gerçekleşmesini sağlamaktadır (Şekil 10).

11. Divan Örtüsü: Kompozisyon Özellikleri ve Tasarım Kurgusu: Dokuma geleneksel yaygılardan yola çıkılarak dokunmuş bir divan örtüsüdür (Tablo 11).

Tablo 11. Divan Örtüsüne ait bilgi fişi

Türü: Düz dokuma	Dokuyan: Zeynep Altıntaş (78)
Yöresel Adı: Maket Örtüsü	Sahibi: Zeynep Altıntaş
Tespit edilen Yer: Gökçeyaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1990
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarikeçili	Boyutları (cm): 48x166
Çözüğü: Yün	Atkı: Yün
Kullanılan Renkler: Sarı, mavi, beyaz, siyah, pembe, yeşil bordo	
Kullanılan Motifler: Cubuk, çizgi ve guynaştırma	
	

Şekil 11. Divan Örtüsü

Dokuyucu Zeynep Altıntaş'ın çubuk ve guynaştırma adını verdiği motiflerden oluşmaktadır. Sıcak soğuk ve açık koyu değerli renklerin oluşturduğu motifler simetrik bir denge içinde yerleştirilmiştir. Beyaz renkli çizgiler frekansının yüksekliği ile açık koyu kontrastı ilişkisinde egemen noktayı oluşturmaktadır (Şekil 11).

12. Toplu Duvar Kilim: Yer yaygısı ve duvar halısı olarak kullanılan dokumanın kompozisyonu saç bağı motifleriyle ayrılan farklı renkli zeminlere farklı renkteki saç bağı, çengel, bukağı, kazayağı motiflerinin yerleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Deseni çevreleyen kenar sularında göl motifi kullanılmıştır (Tablo 12).

Tablo 12. Toplu Duvar Kilime ait bilgi fişi

Türü: Düz dokuma	Dokuyan: Zeynep Altıntaş (78)
Yöresel Adı: Toplu duvar kilimi	Sahibi: Zeynep Altıntaş
Tespit edilen Yer: Gökçeyaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1996
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarı keçili	Boyutları (cm): 156x178
Çözüğü: Yün	Atkı: Yün
Kullanılan Renkler: Kırmızı, turuncu, yeşil, sarı, mavi, siyah beyaz	
Kullanılan Motifler: Göl, çengel, bukağı, saç bağı, bıçkı, guynaştırma	



Şekil 12. Toplu Duvar Kilimi

Dokumanın kurgusunda top motifli alanları birbirinden ayıran açık değerli beyaz renkli yörede bıçkı adı da verilen motifler az yer kaplamasına karşın yeşil ve kırmızı alanların önüne geçmekte ve egemen noktayı oluşturmaktadır. Dolayısıyla egemenlik ilişkisi açık koyu kontrastı üzerinden belirlenmektedir. Ayrıca yeşil ve kırmızı alanların zıtlığı yüzeydeki etkileriyle tamamlayıcı kontrastına uygunluk göstermektedir (Şekil 12).

13. Toplu Namazlağı: Yörede toplu namazlağı olarak bilinmektedir. Siyah renkli saç bağı motifleriyle oluşturulan mihrap içinde ve dışında yine dokuyucusunun göl, top, ya da farda gülü dediği motifler simetrik bir şekilde yerleştirilerek desen kompozisyonu oluşturulmuştur. Karşılıklı kenarlarda saç bağı başlangıç ve bitiş eteklerinde guynaştırma motifleriyle kompozisyon tamamlanmaktadır (Tablo 13).

Tablo 13. Toplu Namzalağına ait bilgi fişi

Türü: Düz dokuma	Dokuyan: Zeynep Altıntaş (78)
Yöresel Adı: Toplu Namzalağı	Sahibi: Zeynep Altıntaş
Tespit edilen Yer: Gökçe yaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1990
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 78x130
Çözüğü: Yün	Atkı: Yün
Kullanılan Renkler: Kırmızı, yeşil, pembe, sarı, mavi, siyah	
Kullanılan Motifler: Toplu, saç bağı, bukağı ve guynaştırma	



13. Toplu Namzalağı

Dokumada az alan kaplamasına karşın frekansının yüksekliği ile hemen göze çarpan sıcak değerli sarı alanlar öne çıkmakta ve odak noktası olmaktadır. Sıcak soğuk kontrastı kurguyu belirlemektedir. Aynı zamanda koyu değerli siyah saç bağı motifleri de açık koyu kontrastına uygunluk göstererek ikinci planda egemenlik ilişkisini oluşturmaktadır. Son olarak, kırmızı alanlar ve yeşil alanların zıtlığı ise bu renklerin birbirlerini karşılayacak frekanstaki değerlerinin tercih edilmesiyle tamamlayıcı kontrastı sağlamakta olduğu görülmektedir.

14. Divan Örtüsü: Başlangıç ve bitiş eteklerinde ikili guynaştırma motiflerinin kullanıldığı dokumanın karşılıklı kenarlarında saç bağı motifleri ile desen çevrelenmiştir. Zeminde saç bağı motiflerinin ayırdığı bordo ve yeşil alanlarda top motifleri tekrar edilerek simetrik bir şekilde yerleştirilmiş ve kompozisyonda denge sağlanmıştır (Tablo 14).

Tablo 14. Divan Örtüsüne ait bilgi fişi

Türü: Düz dokuma	Dokuyan: Zeynep Altıntaş (78)
Yöresel Adı: Toplu yaygı	Sahibi: Zeynep Altıntaş
Tespit edilen Yer: Gökçe yaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1990
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 121x194
Çözüğü: Yün	Atkı: Yün
Kullanılan Renkler: Turuncu, kırmızı, yeşil, bordo, siyah, sarı, mavi	
Kullanılan Motifler: Top, saç bağı, guynaştırma	



14. Divan Örtüsü

Dokumada genel kurguda ilk planda sıcak değer olan sarı renkli motiflerin frekansının yüksekliği ile soğuk değerdeki siyah motiflerle öne çıkma yarışı sarı alanları odak noktası yapmaktadır. Dolayısıyla egemenlik ilişkisi açık koyu kontrastında gerçekleşmiştir. İkinci planda yeşil kırmızı zıtlığı aynı kuvvetteki ışık kuvvetine sahip olmalarıyla tamamlayıcı kontrastına uygunluk göstermektedir. Son olarak turuncu alanların yeşil alanlara göre kullanım oranı da miktar kontrastına işaret etmektedir (Şekil 14).

15. Toplu Yolluk: Kompozisyon Özellikleri ve Tasarım Kurgusu: Yörede yolluk divan örtüsü vb. amaçlı kullanım olanı bulunan dokuma saç bağı motiflerinin ayırdığı yeşil ve pembe zeminlerde top motiflerinin yerleştirilmesiyle oluşan bir kompozisyona sahiptir (Tablo 15).

Tablo 15. Toplu Yolluğa ait bilgi fişi

Türü: Düz dokuma	Dokuyan: Zeynep Altıntaş (78)
Yöresel Adı: Toplu yolluk	Sahibi: Zeynep Altıntaş
Tespit edilen Yer: Gökçe yaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1990
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 81x168
Çözüğü: Yün	Atkı: Yün
Kullanılan Renkler: Kırmızı, turuncu, yeşil, sarı, siyah, mavi, pembe	
Kullanılan Motifler: Toplu, saç bağı, guynaştırma	



Şekil 15. Toplu Yolluk

Dokumanın tasarım kurgusu açık koyu ve sıcak soğuk değerler üzerinden kurulmaktadır. Sarı renkli top motiflerinin siyah renkli motifler karşısındaki üstünlüğü açık koyu kontrastına; turuncu renkli motiflerin yeşil renkli motifler karşısındaki üstünlüğü ise sıcak soğuk kontrastına işaret etmektedir. Pembe renkli zemin alanları da, yüzeyde yarattığı etki göz önüne alındığında, sıcak değerli olduğu için soğuk değerli siyah alanlar ile öne çıkma yarışında olduğu gözlenmektedir. Dolayısıyla dokumanın genel kurgusu, plan farklılığı oluşturarak açık koyu ve sıcak soğuk kontrastı yapısına uygun şekilde gerçekleşmektedir (Şekil 15).

16. Boynuzlu Namazlağı: Yörede mihraplı namazlağı olarak bilinen dokumada saç bağı motiflerinin oluşturduğu mihrap içine ve dışına akrep ve kurtağzı motiflerinin yerleştirilmesiyle kompozisyon oluşturulmuştur (Tablo 16).

Tablo 16. Boynuzlu Namazlağına ait bilgi fişi

Türü: Düz dokuma	Dokuyan: Zeynep Altıntaş (78)
Yöresel Adı: Akrepli Namazlağı	Sahibi: Zeynep Altıntaş
Tespit edilen Yer: gökçe yaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1996
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 84x113
Çözüğü: Yün	Atkı: Yün
Kullanılan Renkler: Bordo, kırmızı, mavi siyah, sarı, yeşil, beyaz	
Kullanılan Motifler: Akrep kurt ağzı, saç bağı, guynaştırma	



Şekil 16. Boynuzlu Namazlağı

Dokumanın kurgusunda mihrabı oluşturan beyaz saç bağı motifli alanlar az yer kaplamasına karşın frekansının yüksekliği ile kırmızı ve yeşil alanların önüne geçerek egemen noktayı oluşturmaktadır. Dolayısıyla kurgu açık koyu kontrastına uygun şekilde gerçekleştirilmiştir. Ayrıca kırmızı ve yeşil alanların zıtlığı ışık kuvvetlerinin eşitliği ile tamamlayıcı kontrastında plan farklılığı oluşturduğu görülmektedir (Şekil 16).

17. Turna Katarı Beşik Habası: Sarı keçili yörüklerinin en özgün dokumalarından biri olan çapraz zili tekniği ile dokunmuştur. Beşik habası, örtü ve yer yaygısı olarak da kullanılan dokumada denge, turna gatarı motiflerinin belirli bir düzende simetrik olarak tekrarlanmasıyla oluşturulmuştur. Kompozisyonda desen yörede dolgulanmış çengel denilen motifle çevrelenmiştir. Çengel motifi, direk adı verilen motiflerle bordür içine alınmış ve en dış kısımda da yine yörede keklik ayağı da denilen ayak motifi ile kompozisyon sonlandırılmıştır (Tablo 17).

Tablo 17. Turna Katarı Beşik Habasına ait bilgi fişi

Türü: Çapraz Zili	Dokuyan: Zeynep Altıntaş (78)
Yöresel Adı: Turna gateri Beşik Habası	Sahibi: Zeynep Altıntaş
Tespit edilen Yer: Gökçe yaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1996
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 126x158
Çözü: Yün	Atkı: Yün, yanış ipi yün
Kullanılan Renkler: Sarı, turuncu, pembe, yeşil, açık mavi, kırmızı, beyaz ve siyah	
Kullanılan Motifler: Turna gatarı, balık sırtı, yar yâre küstü, sığır sidiği, göz, çengel	

Dokumada ilk olarak soğuk ve açık değer olan mavi turna gatarı motifli alanlar göze çarpmaktadır. Frekansının yüksek olmasıyla daha büyük alanlar olan kırmızı alanların önüne geçmesiyle, açık koyu kontrastında egemen noktayı oluşturmaktadır. Sarının gücü de sıcak soğuk kontrastı ilişkisinde kendini hissettirmektedir. Yeşil ve tamamlayıcısı kırmızı alanlar ise tamamlayıcı kontrastı içerisine kurguyu yapılandırmaktadır. Son olarak sıcak değerli pembe motifler ışık kuvvetine rağmen daha çok yer kaplayan sarı motiflerin gerisinde kalarak miktar kontrastı yapısına uygunluk göstermektedir (Şekil 17).



Şekil 17. Turna Katarı Beşik Habası

18. Yolluk, düz kilim: Kompozisyon Özellikleri ve Tasarım Kurgusu: Dokumanın kompozisyonu beyaz renkli saç bağı motiflerinin ayırdığı bordo ve yeşil zeminli dikey şeritlerin içine göl (toplu ya da farda adı da verilmektedir.) motiflerinin yerleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Karşılıklı kenarlar tarak ve yarım saç bağı motifleriyle süslenirken başlangıç ve bitiş eteklerinde ise guynaştırma motifleri kullanılmıştır (Tablo 18).

Tablo 18. Yolluğa ait bilgi fişi

Türü: Düz dokuma	Dokuyan: Zeynep Altıntaş (78)
Yöresel Adı: Farda ya da Toplu yolluk	Sahibi: Zeynep Altıntaş
Tespit edilen Yer: gökçe yaka Köyü	Dokunduğu Tarih: 1996
Yörük ve Türkmen Grubu: Sarıkeçili	Boyutları (cm): 91x180
Çözü: Yün	Atkı: Yün
Kullanılan Renkler: Kırmızı, bordo, beyaz, yeşil, siyah, sarı, mavi	
Kullanılan Motifler: Göl, saç Bağı, tarak, bukağı, guynaştırma	



Şekil 18. Yolluk, düz kilim

Dokumanın tasarım kurgusuna bakıldığında; yeşil ve kırmızı alanların yanında daha az yer kaplamasına rağmen frekansının yüksekliğiyle öne çıkan beyaz alanlar açık koyu kontrastı ilişkisinde egemen noktayı oluşturmaktadır. Göl motifli kırmızı alanların ve yeşil alanların zıtlığı tamamlayıcı kontrastı yapısında leke değerlerinin ilişkisine bağlı olarak plan farklılığı oluşturmaktadır. Dokumanın etek kısımlarındaki sarı alanların varlığı mavi ve pembe alanların oranıyla miktar kontrastı yapısına işaret etmektedir. Sonuç olarak genel kurgu açık koyu kontrastı ilişkisine bağlı olarak gerçekleştirilmiştir (Şekil 18).

SONUÇ

Sarıkeçili Yörüklerinin yerleşim gösterdiği Gökçeyaka köyünde yapılan araştırması ile 18 adet düz dokumanın motifleri, desenleri, renkleri, kullanılan teknikler, ölçüleri, ve kullanım alanları incelenmiştir. Özellikle dokumalarda kullanılan renklerin temel tasarım ilkelerine bağlı kurgularda kullanılan renk kontrastlıkları ilişkilerine uyup uymadıkları konusunda çözümlenmeleri yapılmıştır.

Yapılan çözümlenmeler sonucunda 7 adet dokumada egemenlik ilişkisinin sıcak soğuk kontrastı yapısına, 11 adet dokumanın egemenlik ilişkisinin açık koyu kontrastı yapısına uygunluk gösterdiği görülmektedir. Dokumaların egemen noktasını ve kurguyu oluşturan plan farklılıklarını belirlemede kullanılan yedi renk kontrastlığı içerisinde en çok sıcak soğuk ve açık koyu kontrastı ilişkilerinin kullanıldığı, aynı zamanda 13 adet dokumada tamamlayıcı kontrastının, 7 adet dokumada miktar kontrastının 1 adet dokumada ise yalın kontrastı ilişkisinin de kullanıldığı gözlemlenmektedir. Dokumaların genel kurgu çözümlenmelerinin yapılmasının günümüz modern yaşam koşullarında, geleneksel olanın özünü kaybetmeden, bugüne uyarlanarak yaşatılması bugün ve gelecekte kültürel bir değer olarak var olmasının sağlanması ve bundan sonra yapılacak çalışmalara ışık tutması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Dokumaların kompozisyon özellikleri incelendiğinde yörede genellikle haba olarak adlandırılan yer yaygısı, namazlağı, yolluk, beşik ve divan örtüsü, duvar kilimi ve heybe olarak kullanım alanı bulunan dokumaların yapıldığı görülmektedir. Ölçülerinin 48x52cm ve 176x365cm arasında değişen dokumaların çözgüsünde kıl -yün, akısında ve desenlerinde yün ip kullanıldığı, saçak ölçülerinin oldukça değişken olduğu, herhangi bir saçak örme tekniğinin kullanılmadığı gözlemlenmektedir. Dokumalar da daha çok düz kilim tekniğinin daha az oranda da cicim ve zili gibi tekniklerin kullanıldığı, seccade boyutundaki namazlağı dokumalarda yön belirtme amacıyla mihraplı kompozisyonların oluşturulduğu görülmektedir.

Düz dokumaların neredeyse tamamında yörede top, gül, göl adıyla bilinen farda motifi, saç bağı, bukağı, çengel, yar yâre küstü, tarak ya da parmak ve sığır sidiği motiflerinin kullanıldığı; cicim, zili dokumalarda ise sıklıkla turna katarı, koçboynuzu, göz, ayak çengel, sığır sidiği, yar yâre küstü, eli belinde ve kurt ağzı motiflerinin kullanıldığı görülmektedir.

Literatür ve görsel taramalar sonucunda Gökçeyaka düz dokuma örneklerinin Muğla Fethiye, Afyon ve Teke yöresinde dokunan diğer düz dokumalar ile benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Günümüz de teknolojik gelişmeler ve değişen yaşam şartları düz dokuma sanatını da olumsuz etkilemekte ve bu önemli kültürel değerimizin yok olmasına sebep olduğu bilinmektedir. Bir zamanlar yöre halkı için geçim kaynağı olan çeyiz olan hediye olan ihtiyaç olan düz dokumaların gerekli kaynakların yeniden geliştirilmesiyle ve yöre halkının yeniden motive edilmesiyle canlandırılması gerekmektedir. Ayrıca var olan dokumaların korunması, saklanması ve gelecek nesillere aktarılması için gerekli tedbirlerin (bakım onarım müzelerde sergileme gibi) alınması gerektiğine inanılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Acar, B. B. (1982). Kilim Cicim Zili Sumak Türk Dokuma Yaygılar, Eren Yayıncılık, İstanbul.
- Akan, M., Hidayetoğlu, H.M.ve Türктаş, Z. (2010). Çankırı Belediyesi Dr. Rıfki Kamil Urgan Araştırma Merkezinde Korunan Düz Dokuma Yaygılar, Çankırı: Yeni Gün Ofset Matbaacılık.
- Akpınarlı, H. F. (2000), "Motiflerin Dili", Motif Dergisi, 6 (23), 20-21.
- Atlıhan, Şerife (1999). "Batı Anadolu'da Yaşayan Yörüklerde Heybe ve Torba Dokumalar. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi". Erdem (Halı Özel Sayısı I), Cilt: 10, Sayı: 28: 35-41.
- Bayraktaroğlu, S. (2005). Afyon Çevresi Yörük Dokumaları. Vakıflar Dergisi, 29 (2005): 513-527.
- Deniz, B. (1991). Ayvacık (Çanakale) Yöresi Düz Dokuma Yaygılar (Kilim-cicim-zili). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi
- Deniz, B.(2000).Türk Dünyasında Halı ve Düz Dokuma Yaygıları, Atatürk Kültür Merkezi Baskınlığı Yayınları. ISBN: 9789751612823.

- Erbek, N.(2002).Anadolu Motifleri. T.C. Kültür Bakanlığı. Dumat Ofset LTD.
- Eroğlu, M.A. (2013). “Afyon/Sandıklı Torba Dokumaları”. Akdeniz Sanat Dergisi. Cilt 6, Sayı 11, Sayfa: 280-295.
- Güven, N.(2022). “Burdur Yöresi Ölümlük-Dirimlik Dokumalarının Tasarım İlkeleri ile Yorumlanması”. Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi Cilt: 15 Sayı: 29, 171 - 194
- Hidayetoğlu, H. M. (2007). Konya Kilimleri (Kilim, Cicim, Zili, Sumak), Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karahan, R. (1996). Eređli Yöresinde Begdik Adıyla Bilinen Bir Grup Türk Kilimi, Türk Soylu Halkların, Halı, Kilim ve Cicim”, Uluslararası Bilgi Şöleni Bildirileri, 23-31 Mayıs Kayseri, s. 161-163.
- Kodal, T. ve Genç, M. (2019). Sarıkeçili Yörük Dokumalarının Renk ve Kontrastlıkları Açısından Tasarım Kurgusunun İncelenmesi. SDÜ ART-E. Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi. Cilt12: 1-30.
- Onuk, T. ve Akpınarlı, F. (1998), Tarsus El Sanatları (Dokumacılık, Örucülük, İşlemecilik), Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Onuk, T. & Akpınarlı, H.F. (2011). “İçel Yöresi Düz Dokuma Yaygılarda Kullanılan Motif ve Kompozisyon Özellikleri”, Arış, Sayı: 6, 84 – 93.
- Ortaç, H. S. ve Gürsoy, G. K. (2020). Niğde Kızılca Kasabası Düz Dokuma Örnekleri, Arış, Haziran-Sayı:16.
- Ölmez, N.F. ve Etikan, S. (2013). Fethiye Alara Düz Dokumaları. Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi, ART-E Sayı: 11:75-99
- Soysaldı, Aysen (2009). Düz Dokuma Teknikleri ve Teknik Desen Çizimleri. Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- Soysaldı, A. (2018) Türklere Yıldız Motifi ve Teke Yöresi (Burdur Müzesi) Örnekleri. 9. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Kitabı. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. 425-439
- Şahin, Z. (2021). İsmail Gökşen’in Düz Dokumalar Katalođu. Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları 178. Birinci Baskı. ISBN 978-605-9117-62-3.
- Ürer, H. (1997). Emirdađ (Afyon) Yöresi Düz Dokuma Yaygıları, E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk-İslam Sanatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İzmir. 4-25.